

Kolumna dofinansowana ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

SMOG NADAL ATAKUJE

Każdy wzrost zawartości pyłu typu PM 2,5 o 5 µg na m³ powietrza powoduje wzrost ryzyka zgonów o 7%.

33 spośród 55 miast w Unii Europejskiej, o największym stężeniu pyłów PM 2,5, znajduje się w Polsce.

W ostatnim okresie, coraz to pojawiały się w środkach masowego przekazu komunikaty i ostrzeżenia o zalegającym nad Polską smogiem. Przestrzegano osoby starsze, młodzież i małe dzieci, aby jeśli to możliwe nie wychodziły z domów, gdyż skutki działania smogu mogą być groźne dla zdrowia, a nawet życia ludzi. Na poparcie tego stwierdzenia w wielu miastach odwołano zajęcia w szkołach, zamknięto żłobki i przedszkola, a w niektórych wprowadzono darmową komunikację publiczną. Czym jest ten smog i czy rzeczywiście jest aż tak groźny?

W encyklopedii czytamy: „Smog to nienaturalne zjawisko atmosferyczne polegające na współwystępowaniu zanieczyszczeń powietrza, wskutek działalności człowieka oraz niekorzystnych zjawisk naturalnych: znacznego zamglenia i bezwietrznej pogody. Słowo smog pochodzi od kompilacji 2 słów angielskich smoke (dym) oraz fog (mgła)”.

Naukowcy zbadali dokładnie to zjawisko i wyróżnili 2 rodzaje smogu:

- Smog londyński – w skład którego wchodzi m.in. tlenki siarki, azotu, węgla, sadza oraz trudno opadające pyły. Występuje on przeważnie w okresach jesienno-zimowych (XI-I) podczas inwersji temperatur w umiarkowanej strefie klimatycznej.
- Smog typu Los Angeles – powstający głównie podczas miesięcy letnich w strefach subtropikalnych, składający się przeważnie z tlenków węgla, azotu i różnego rodzaju węglowodórów.

Znając już typ smogu jaki atakuje Polskę nietrudno się domyślić, że głównymi winowajcami rujnąjącymi nasze zdrowie są szkodliwe związki chemiczne i pyły unoszące się w powietrzu. Ich działanie jest wręcz przerażające.

Obliczono, że każdy wzrost zawartości pyłu typu PM 2,5 o 5 µg na metr sześcienny powietrza powoduje wzrost ryzyka zgonów o 7%.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) 33 spośród 55 miast w Unii Europejskiej o największym stężeniu pyłów PM 2,5, znajduje się w Polsce!

W większości przypadków smog spowodowany jest znacznym nagromadzeniem się szkodliwych pyłów na wysokości do 40 m nad poziomem gruntu, wynikającym m.in. z gęstej zabudowy oraz koncentracji przemysłu na stosunkowo niewielkim obszarze.

W ubiegłym miesiącu w południowej Polsce wystąpiło rekordowo wysokie stężenie wspomnianych już pyłów (PM2.5 oraz PM10), w niektórych miejscach osiągając przekroczenie dopuszczalnych norm o ponad 3000%, przy poziomach alarmowych wynoszących 300 µg/m³. Tak było m.in. w Radomsku, Rybniku, Żywcu, Częstochowie i Wodzisławiu Śląskim.

WFOŚiGW w Katowicach od 2002 roku, jako pierwszy w kraju wspiera tzw. Programy Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE), w ramach których gminy województwa śląskiego mogą ubiegać się o dofinansowanie działań przeciwdziałające nadmiernemu zanieczyszczeniu środowiska. Są to najczęściej kroki polegające na wymianie źródeł ciepła na nowsze, bardziej efektywne pod względem czystości spalania. Są to modernizacje starych kotłowni w domach jednorodzinnych, czy montaż instalacji CO w budynkach użyteczności publicznej, termomodernizacja czy wręcz zastosowanie nowoczesnych instalacji fotowoltaicznych. W ramach trwałego programu PONE, Fundusz udzielił wsparcia na łączną kwotę ponad 211 mln zł.

W bieżącym roku został uruchomiony przez WFOŚiGW w Katowicach

program pilotażowy pod nazwą: „Dofinansowanie zadań realizowanych przez mieszkańców województwa śląskiego na rzecz ograniczenia niskiej emisji”. Program ten cieszy się ogromnym zainteresowaniem o czym świadczy liczba zgłoszonych wniosków – ponad 1500. Najwięcej wpłynęło od mieszkańców Katowic – 81, Tychów i Pszczyny – 73 wnioski, a w dalszej kolejności miasta Gliwice i Rybnik.

Dzięki współfinansowaniu działań ograniczających niską emisję, co jest jednym ze sposobów walki ze smogiem, z naszego województwa zniknie około 750 szt. starych kotłów i pieców opalanych niskiej jakości węglem. Pojawiają się w ich miejsce nowe, bardziej „ekologiczne” urządzenia ciepłe, czy choćby nowoczesne instalacje solarne.

W ramach wymienionego programu, Fundusz dofinansowuje również zakup nowoczesnych środków komunikacji publicznej, w postaci pojazdów hybrydowych lub o napędzie elektrycznym, przyczyniając się tym samym do ograniczenia emisji spalin przez tradycyjne autobusy. Myśli się też o stworzeniu specjalnych stref parkowania (P+R) na obrzeżach miast, celem zamiany własnego środka lokomocji na środek publiczny i tym samym zmniejszenia ilości jeżdżących w nich samochodów.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że są to działania ze wszech miar słuszne i godne naśladowania przez inne ośrodki w kraju, aby zapobiec eskalacji 3500 przedwczesnym zgonom, 1600 przypadkom przewlekłego zapalenia oskrzeli czy utraconych w wyniku absencji chorobowej 800 000 dni w pracy jakie zanotowano w ostatnim okresie w Polsce.

Maurycy Hankiewicz
Na podstawie materiałów WFOŚiGW

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach